

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

KOPI ✓

Advokatfirmaet Osloadvokatene
Akersgaten 7
0158 Oslo

Deres ref

Vår ref
03/00261

Dato
04.06.03

Barneverntjenestens adgang til å regulere telefon- og brevkontakt mellom barn og foreldre, samt å pålegge tilsyn under samvær

Vi viser til Deres brev av 21. januar og 28. april 2003 og beklager at det har tatt noe tid å besvare henvendelsen. I brevet stilles det spørsmål ved barneverntjenestens hjemmel for, og eventuelt kriterier for, å kunne regulere brev- og telefonkontakt mellom barn og foreldre. Videre stilles det spørsmål ved om departementet er enig i at nødrett er tilstrekkelig til å gi barneverntjenesten hjemmel til å pålegge foreldre tilsyn under samvær med barnet sitt, og i så fall hvilke retningslinjer som gjelder for når nødretten kan påberopes.

Regulering av brev- og telefonkontakt mellom barn og foreldre

Når et barn plasseres etter vedtak om omsorgsovertakelse etter barnevernloven § 4-12, jf. § 4-8 annet og tredje ledd, går omsorgen over på barneverntjenesten, jf. barnevernloven § 4-18. I forbindelse med vedtak om omsorgsovertakelse, skal fylkesnemnda ta standpunkt til omfanget av samværsretten, og eventuelt vilkår knyttet til samvær mellom barnet og foreldrene, jf. barnevernloven § 4-19. Fylkesnemnda tar imidlertid sjelden stilling til spørsmålet om brev- og telefonkontakt fordi dette er spørsmål som gjelder den nærmere gjennomføringen og den praktiske tilretteleggingen av fylkesnemndas vedtak om omsorgsovertakelse og/eller samvær. Slik departementet ser det har barneverntjenesten etter barnevernloven § 4-18 myndighet til å regulere slik kontakt innenfor eventuelle rammer/begrensninger som følger av fylkesnemndas vedtak.

I enkelte tilfeller vil begrensning av brev- og telefonkontakt være en direkte følge av fylkesnemndas vedtak. Der det er truffet vedtak om at foreldrene ikke skal ha rett til å vite hvor barnet er, jf. barnevernloven § 4-19 annet ledd i.f. vil det følge som en naturlig konsekvens at dette at det ikke er mulig å sende brev eller ringe barnet. I andre tilfeller, for eksempel der omsorgsovertakelsen skyldes alvorlig omsorgssvikt fra foreldrenes side, kan det være at utstrakt kontakt med foreldrene ikke er til barnets beste. I så fall vil begrensning fra barneverntjenestens side av brev- og telefonkontakt mellom barnet og foreldrene kunne være

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt. 59

Telefon - sentralbord
22 24 90 90 / 22 24 26 01
Org. nr.:
972 417 793

Barne- og ungdomsavdelingen
Telefaks:
22 24 27 19

Saksbehandler
Åshild Flatebakken
22 24 23 82

en nødvendig oppfølging av fylkesnemndas vedtak om begrensninger i samværet.

Det sentrale utgangspunktet er imidlertid at barn og foreldre har rett til kontakt med hverandre. Spørsmålet om begrensning av brev- og telefonkontakt må, på samme måte som spørsmålet om begrensning av omfang og hyppighet av samvær, avgjøres ut i fra hva som i det enkelte tilfellet er best for barnet, jf. barnevernloven § 4-1. Dette vil igjen kunne henge nøye sammen med omsorgsvedtakets formål og varighet, og av de konkrete omstendigheter i den enkelte sak. Det skal likevel, på samme måte som for samvær, sterke grunner til for helt å avskjære brev- og telefonkontakt mellom barnet og foreldrene, idet slik avskjæring kan vanskeliggjøre opprettholdelse av kontakt mellom barnet og foreldrene og dermed senere tilbakeføring til foreldrene.

Når et barn plasseres etter vedtak om hjelpetiltak, jf. barnevernloven § 4-4 femte ledd eller barneverntjenesten godkjenner private plasseringer, jf. barnevernloven § 4-7, er plasseringene basert på frivillighet fra foreldrenes side. I disse tilfellene har barneverntjenesten ingen adgang til å regulere brev- og telefonkontakt mellom barnet og foreldrene.

Avslutningsvis nevnes at når et barn plasseres på barneverninstitusjon følger visse regler for brev og telefonkontakt av Forskrift om rettigheter og bruk av tvang under opphold i barneverninstitusjoner av 12. desember 2002. Når det gjelder brevkontakt følger det av forskriftens § 8 at det ikke er tillatt å føre kontroll med barnets korrespondanse, ut over å kontrollere post i tilfeller der det er begrunnet mistanke om at forsendelsen inneholder rusmidler eller farlige gjenstander. Når det gjelder telefonkontakt følger det av forskriftens § 9 at utgangspunktet er at beboere på barneverninstitusjoner fritt skal kunne benytte telefon under institusjonsoppholdet. Dette utgangspunktet kan imidlertid fravikes i den grad telefonbruken vil stride mot formålet med plasseringen på institusjonen. Av hensyn til institusjonens daglige drift, rutiner og aktiviteter åpnes det dessuten for at det kan fastsettes telefontider, samt regler for samtalenes varighet og kostnader, herunder begrensninger i adgangen til å ringe til utlandet. Telefonbruk utenfor de fastsatte telefontidene kan likevel ikke nektes i konkrete tilfeller der dette vil være urimelig overfor barnet. For barn med atferdsvansker som er plassert på barneverninstitusjon etter barnevernloven §§ 4-24 og 4-26, følger det av forskriftens § 22 at barneverninstitusjonen, med visse begrensninger og på visse vilkår, kan nekte beboeren å ha telefonkontakt eller lignende for en kort periode, dersom det er nødvendig av hensyn til behandlingsopplegget.

Hjemmel for barneverntjenesten til å pålegge foreldre tilsyn under samvær med barnet sitt

Når det treffes vedtak om omsorgsovertakelse etter barnevernloven § 4-12, jf.

§ 4-8 annet og tredje ledd, skal fylkesnemnda som nevnt ovenfor ta standpunkt til omfanget av samværsretten, og eventuelt vilkår knyttet til samvær mellom barnet og foreldrene, jf. barnevernloven § 4-19. Barneverntjenesten har ikke hjemmel til å begrense den rett til samvær som er fastlagt i fylkesnemndas vedtak. Barneverntjenesten kan verken redusere samværs hyppigheten eller beslutte andre begrensninger i samværsretten, som for eksempel tilsyn. Skulle etterfølgende omstendigheter føre til at barneverntjenesten mener at samværsretten bør begrenses i forhold til fylkesnemndas vedtak, må det legges frem forslag til nytt vedtak for fylkesnemnda. Inntil fylkesnemnda har truffet nytt vedtak i saken, må samværsretten utøves som fastsatt i det gjeldende samværsvedtaket.

Barneverntjenesten har heller ikke hjemmel til å treffe midlertidige vedtak om begrensninger i samværet når det er truffet vedtak om omsorgsovertakelse. Kommer imidlertid et barn i en

reell faresituasjon under utøvelse av samværet med foreldrene, vil barneverntjenesten kunne begrense samværet under henvisning til nødrettsbestemmelsen i straffeloven § 47. Det presiseres imidlertid at dette bare vil kunne skje i de mest alvorlige tilfeller, som for eksempel når det er tale om mishandling av barnet. Dersom barnets samvær med foreldrene begrenses ut i fra nødrettsbetraktninger, må barneverntjenesten umiddelbart fremme sak for fylkesnemnda med forslag om nytt samværsvedtak.

Med hilsen

Kari M. Ofstad (e.f.)

Åshild Flatebakken